

13 СТУДЗЕНЯ 2007 г. СУБОТА № 8 (25873) Кошт 350 рублёў

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў беларускіх сенатараў з 10-годдзем Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Беларуска-расійскія міжрадавыя перагаворы прадаўжаюцца ў Маскве больш як 8 гадзін

Пра гэтым ужо амаль 4 гады таму прэса была аддалена ад залы пасяджэння. Паводле інфармацыі прэс-службы ўрада Расіі, перагаворы перыядычна змяняюць свой фармат

Расійскія журналісты фантазіруюць на тэму перагавораў урадавых дэлегацый Беларусі і Расіі

Больш за суткі з невялікім перапынкам на сон знаходзіліся ў Доме ўрада Расіі беларускія і расійскія журналісты, якія асвятляюць ход перагавораў у Маскве ўрадавых дэлегацый Беларусі і Расіі.

«Паводзіны «Газпрама» і ўрада Расіі на руку Захаду і заакіяніскім «дэмакратам»

Палітычныя партыі і грамадскія аб'яднанні працягваюць выказвацца ў падтрымку Беларусі і асуджаюць пазіцыю Крэмыля ў нафтагазавым дыялогу з братамі народам.

НЕ ДАПУСЦІЦЬ ДАЛЕЙШАГА РОСТУ ПАЛІТЫЧНЫХ ПРАБЛЕМ

Наўрад ці можна апошняе эканамічныя праблемы Беларусі ва ўзаемаадносінах з Расіяй разглядаць з адным ад палітыкі. На пытанні «Звязды» адказвае старшыня камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Мікалай ЧАРПЕНЦА.

КАЛЯДНЫ КАРНАВАЛ НА ШЧОДРЫ ВЕЧАР

Сёння ў Навагодні шчодры вечар калядныя валачобнікі вёскі Ярмцікі Карэліцкага раёна будуць вадыць «слана», «аленя» і іншых дзікіх і свойскіх «жывёл».

У Беларусі пашыраецца магчымасць грамадзян па атрыманню банкаўскіх крэдытаў

Кіраўнік дзяржавы 12 студзеня падпісаў Указ нумар 20 «Аб асаблівасцях перадачы зямельных участкаў, якія знаходзяцца ў прыватнай уласнасці, у іпатэку для атрымання банкаўскага крэдыта».

Указам канкрэтызуюцца прадмет і патрабаванні да дагавора аб іпатэцы, устанавліваюцца, як вызначаецца кошт зямельнага ўчастка, які прымяецца ў іпатэку, і размяшчаныя ім капітальных збудаванняў (будынкаў), рэгламентуюцца адобранне закладзенага зямельнага ўчастка для дзяржаўных або грамадскіх патрэб і прадастаўленне залогавальніцкай іншага зямельнага ўчастка ў прыватную ўласнасць.

Указам устанавлена норма, згодна з якой дзеянне дакумента не распаўсюджваецца на дагаворы аб іпатэцы зямельных участкаў, заключаныя да ўступлення яго ў сілу.

Гэты дакумент пашырае магчымасці грамадзян па атрыманню банкаўскіх крэдытаў, у тым ліку і для паліпцянаў жыллёвых умоў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

14 СТУДЗЕНЯ ВЫБАРЫ У МЯСЦОВЫЯ САВЕТЫ ДЭПУТАТАў

ГАЛАСУЕМ!

Заўтра абдуцца выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў. Выбаршчыкам, якіх у Беларусі каля 7 мільёнаў, давядзецца выбраць больш за 22,5 тысячы дэпутатаў 1581 мясцовага Савета розных узроўняў.

Сёння ж працягваюцца дзятэрміновае галасаванне. Як паведамілі «Звяздзе» сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалай Лазавік, за тры дні дзятэрміновае прагаласавала 12,4 працэнта выбаршчыкаў.

Найбольш актыўнай былі Гомельская і Віцебская вобласці — 15,5 і 14,2 працэнта прагаласавалі ў Брэсцкай, Магілёўскай і Мінскай абласцях прагаласавала крыху больш за 12,5 працэнта, у Гродзенскай вобласці — 11,5 працэнта. Не спяшаецца галасаваць пакуль Мінск: у сталіцы выбарчыя ўчасткі за тры дні дзятэрміновага галасавання наведалі 8 працэнтаў выбаршчыкаў.

Дарчы, з кожным днём выбарчыя ўчасткі наведвае ўсё больш выбаршчыкаў: у першы дзень — 2,7 працэнта, у другі — 4,2 працэнта, трэці — 5,5 працэнта.

М. Лазавік паведаміў, што за ходам выбараў 14 студзеня будуць назіраць каля 12 тысяч мясцовых назіральнікаў. Такім чынам на кожны выбарчы ўчастак прыходзіцца па 2—3 назіральнікі. Асаблівасць мясцовага назірання на гэтых выбарах заключаецца ў тым, што сярод назіральнікаў няшмат прадстаўнікоў апазіцыйных палітычных партый, хоць на мінулыя выбарах іх было большасць.

Дарчы, апазіцыйныя кандыдаты ў дэпутаты ўвогуле здымаюць свае кандыдатуры. М. Лазавік упэўнены, што гэтыя рэабіцыяныя палітычныя партыі і неапазіцыйныя палітычныя партыі ў гэтым выбарах заклікаюць да змены палітычнага курсу ў краіне.

Дарчы, апазіцыйныя кандыдаты ў дэпутаты ўвогуле здымаюць свае кандыдатуры. М. Лазавік упэўнены, што гэтыя рэабіцыяныя палітычныя партыі і неапазіцыйныя палітычныя партыі ў гэтым выбарах заклікаюць да змены палітычнага курсу ў краіне.

Дарчы, апазіцыйныя кандыдаты ў дэпутаты ўвогуле здымаюць свае кандыдатуры. М. Лазавік упэўнены, што гэтыя рэабіцыяныя палітычныя партыі і неапазіцыйныя палітычныя партыі ў гэтым выбарах заклікаюць да змены палітычнага курсу ў краіне.

«ТРОЙКА» — У МІНСКУ

Мінская гарадская тэлефонная сетка (МГТС) у 2007 годзе ўвядзе ў эксплуатацыю новую нумарную зону. Замест звыклых нумароў, што пачынаюцца на «двойкі», у Мінску з'явіцца нумары на «тройку».

Прадрываюцца робіць змяненні нумароў мінімальнымі, у асноўным змяняюць першыя лічбы, падрэзаныя ў МГТС. Колькасць лічбаў нумара застаецца ранейшай — 7.

ДВАЙНЫ НАЕЗД

На 17-кіламетры аўтадарогі Мінск — Магілёў наблізу пасёлка Прывольны пешаход трапіў пад колы аўтабуса двух машын.

Жыхар вёскі Старына пераходзіў праззеўную частку, калі здарылася бядка. Мясцовы жыхар, кіруючы «Фольксвагенам», не змог пазбегнуць сутыкненняў і наехаў на мужчыну. Пасля другой аўтамашыны, за рулём якой знаходзіўся жыхар вёскі Дукора Пухавіцкага раёна, зноў наехаў на пацярпелага. У выніку ДТЗ няшчасны атрымаў цяжкія пашкоджанні, ад якіх на месцы памёр.

ТАМ, ДЗЕ «УАЗІК» НЕ ПРойДЗЕ...

Беларуская мільцыя прыкладна праз год будзе мець свой верталёт. Як паведамілі «Звяздзе» ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскай сувязі МУС, дыяні Міністэрства ўнутраных спраў нашай краіны заключыла кантракт з французскай фірмай EUROOPTER на выбар для беларускіх вартавых правапарадку паліцэйскага верталёта AS-355NP. Планаўцяца, што гэты лятальны апарат будзе выкарыстоўвацца для патрулявання буйных населеных пунктаў, дастаўкі мільцыянераў у шчадзасудныя месцы здарэнняў, пошуку людзей у лясных масівах, аказання экстранай медыцынскай дапамогі і іншых экстрэмальных выпадкаў.

КАШЛЯЦЬ ЗАБАРАНЯЕЦЦА!

Так-так, гэта можа парушыць баланс — галоўнае ў справе Аляксандра Бендзікава, які спрабаваў устанавіць сусветны рэкорд. Даўшы старт учора, ён плануе сёння завяршыць сапраўдную вежу ... з запалак (а іх спатрэбіцца не менш за 8 тысяч!) Спладзямся, што яна не стане Пізанскай, а яе будаўнік трапіць у Кнігу рэкордаў Гінеса (мж іншым, у пяты (!) раз).

Будаўніцтва пачалося з «шалашыка» — чатырох састаўленых пад нахілам запалак — і расце пітаральна на вачах. Майстра — Аляксандр Бендзікаў — стаў сапраўдным героем дня. Асаблівая прыкмета: незвычайна рухаецца пальцаў і абсалютны спакой. Анякай напружанасці, нягледзячы на тое, што трэба пралічваць кожны рух і пры гэтым знаходзіцца пад увагай журналістаў, пакупнікоў крамы і нават прахожых на вуліцы (рабочае месца ўмелыцы — спецыяльна ўстаноўлены супрацоўнікамі «Пінскдрава» стол — наладжана проста ў гандлёвай зале крамы якраз насупраць акна, такое воль беларускае шоу за шклом). Больш таго, магілёўскі «ляўша» падчас сваёй руплівай працы ўхітраецца адказаць на званкі мабільнага і даваць інтэрв'ю!

У вас яшчэ ёсць шанец паназіраць за дзівосным будаўніцтвам: фінал кацкаецца сёння прыблізна ў 16 гадзін (крама «Пінскдрава» на Танка, 16 у Мінску).

Аля МАЧАЛАВА.

Міністэрства на падатках і зборах Рэспублікі Беларусь нагадае аб тым, што падатковая дэкларацыя (разлік) аб сукунным даходзе за 2006 год прадстаўляецца не пазней за 1 сакавіка 2007 года.

ISSN 1990-763X

Table with exchange rates for various currencies: USD, EUR, BYR, etc.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

«ЗА ЭНЕРГЕТЫЧНЫМ ШАНТАЖОМ МОЖА ХАВАЦЦА ПЛАН АНЕКСІІ БЕЛАРУСІ»

Замежная прэса працягвае пошук прычын газанафтавай напружанасці паміж Масквой і Мінскам.

«А што калі газ і нафта азначае пачатак палітычнага наступлення Пуціна з мэтай увядзення Беларусі ў склад Расіі?», — задаецца пытаннем La Stampa. Гэта можа стаць логічным манеўрам для Пуціна асабіста: калі ў яго будзе магчымасць стаць кіраўніком новай дзяржавы, не будзе неабходнасці мяняць расійскую Канстытуцыю, каб застацца ва ўладзе, разважае выданне.

Брытанская Financial Times адзначае, што Еўрасаюз не павінен дазваляць Расіі захапіць палітычны кантроль над Беларуссю, не кажучы ўжо аб анексіі. У якасці кампрамісу ў нафтавым дыялогу газеце бачыцца рашэнне Расіі знізіць ці адмяніць экспертную пошліну на нафту-сырца для Беларусі.

САВЕТЫ ДЫРЭКТАРАў ААТ «ГАЗПРАМ» ЗАЦВЕРДЗІЎ ПАЛАЗЖНЕ АБ СІСТЭМЕ ГАДАВОГА БОНУСА КІРУЮЧЫХ РАБОТНІКАў ГАЗАВАГА КАНЦЭРНА АЦЫЯМІ ТАВАРЫСТА.

У матэрыялах кампаніі раней паведамлялася, што гадавая заработная плата старшыні праўлення «Газпрама» Аляксея Мілера складае 1,4 мільёна долараў.

У матэрыялах кампаніі раней паведамлялася, што гадавая заработная плата старшыні праўлення «Газпрама» Аляксея Мілера складае 1,4 мільёна долараў. Гадавы фонд базавай зарплаты 76-тон-менеджараў маанопліі дасягае 36,9 мільёна долараў. Удвая менш за старшыню, па 700 тысяч у год, зарабляюць шэсць намеснікаў старшыні праўлення, кіраўнікоў апарата праўлення.

ЗА ПАЎГОДА У ЕС ВЫВЕДЗЕНА 3 АБОТУ 265 ТЫСЯЧ ФАЛЬШЫВЫХ ЕўРА-БАНКОТ

За 2006 год таксама было выведзена з абароту амаль 164 тысячы еўра-манет. Самай папулярнай банкнотай у фальшывыманетчыкаў па-ранейшым у з'яўляецца 20 еўра. Сярод усіх выяўленых фальшывых купюр аказалася 36 працэнтаў па 20 еўра, 31 працэнт — па 50 еўра і 24 працэнты — па 100 еўра.

ЗА ПАЎГОДА У ЕС ВЫВЕДЗЕНА 3 АБОТУ 265 ТЫСЯЧ ФАЛЬШЫВЫХ ЕўРА-БАНКОТ

За 2006 год таксама было выведзена з абароту амаль 164 тысячы еўра-манет. Самай папулярнай банкнотай у фальшывыманетчыкаў па-ранейшым у з'яўляецца 20 еўра. Сярод усіх выяўленых фальшывых купюр аказалася 36 працэнтаў па 20 еўра, 31 працэнт — па 50 еўра і 24 працэнты — па 100 еўра.

У Віцебскай вобласці ў выніку моцнага ветру, хуткасць якога перавышала 20 метраў у секунду, у чацвер пацярпела больш чым 430 населеных пунктаў. Пашкоджаны каля 90 кіламетраў ліній электразабезпачэння, 950 падстанцый засталася без току.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПЯРУН

Хлапчук ляжыў на спіне пасярод жытняга поля і пазіраў ў небесную глыбіню. У яркім блакіце няспешна і велічна плылі прызрыста-белыя воблакі з падпаленымі сонцам беражамі. Яны будаваліся і перабудоўваліся ў неэямной прыгажосці палацаў і замкаў, складаліся ў выявы розных звяроў. Хлапчучу мроілася, што чароўная і магучая птушка падалігла яго і панесла ўвышкі. Праляцелі адно неба. Пасля другога, трэцяга. Так і ляцелі міма двосонных дзівяў, пакуль не апынуліся на сёвым небе. А там… Хлапчук мройна ўздыхаў, адлюшчваючы вочы і разумеў, што гэта плывучы над ім прывідныя замкі-воблакі і нязбытная казачыя палацы-хмары.

Так было і сто гадоў таму, і тысячу. Спрадвекі ў да сённяшніх дзён вядзецца. Многія марылі трапіць на загадкавае сёмае неба, дзе жыве недасяжны Пярун, дзе пануе вечны раі.

Людзі здаўна верылі ў незвычайны здольнасці бога маланкі і грому, апекуна небеснай вады Перуна. Яны прасілі, каб паслаў чаканы дождж, каб не пабіў збажыну градам. Як толькі ранімай вясной Пярун адмыкае сваім залатым ключом неба, з яго падае дождж і сеццая раса, якая лічылася небеснымі слязамі. Вылікае гэтыя слязы Перунова кветка плакун-трава, якую ў народзе называлі слёзнікам. Лічылася, што сама кветка і корань владарюць вялікай магійнай сілай. Збіраць трэба ранімай досвіткам на Іванаў дзень. Яна ўтаймоўвае нячысціцаў, знішчае чары чароўнікоў і ведзьмаў, аб’яўляе ад д’ябальскіх спакусак. Добрымі людзямі плакун-трава адкрывае каштоўныя кладзі. Такім жа уласцывасцямі ў беларускіх валодае чароўная папараць-кветка.

Перуна малілі вешчуна, каб не наслася на замелку бяды. Яго ставілі ў прыклад малым, каб раслі дужымі ды смелымі. Перуном лалохалі надвор’я і шчыхлы людзей, каб не рабілі шкоды. Яго асцерагаліся неслухі, каб не пакараў пажарам або смерцю. А ён мог зрабіць усё гэта, ды яшчэ і больш. Бо сапраўды магучымі і ні з кім непараўнальным былі нябесны гаспадар і ўладар сусвету Перун. Ведама —

Ва урадзе ДЛЯ АПК ЗАКУПЛЕНА ТЭХНІКІ НА ВР1,3 ТРЛН

На закупку сельскагаспадарчай тэхнікі для гаспадарак Беларусі ў 2006 годзе было выдзелена Вр1,315 трлн., што амаль удвая больш, чым у 2005-м, паведаміў карэспандант БЕЛТА начальнік галоўнага ўпраўлення механізацыі і тэхнічнага прагрэсу Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Франц Мінько.

Паводле яго слоў, накіравана на гэтыя мэты Вр642 млрд. крэдытных рэсурсаў, а таксама Вр526,6 млрд. з рэспубліканскага фонду падтрымкі сельгасвытворцаў, Вр72 млрд. з абласных бюджэтаў і Вр75 млрд. уласных сродкаў гаспадарак. Асвоена ўжо Вр1,304 трлн.

Гаспадаркі набылі 1520 камбайнаў, 420 адзінак кормаўбачнай тэхнікі і 650 пагрузчыкаў «Амкадор», 1230 энэргасачыных трактароў МТЗ, 1000 вялкіграўных ау-

Вайдотас ВЯРБА:

«ЛІТВА БУДЗЕ ІМКНУЦА ПРЫМЯНЯЦЬ У АДНОСІНАХ ДА ГРАМАДЗЯН БЕЛАРУСІ НАЙБОЛЬШ СПРЫЯЛЬНЫ ВІЗАВЫ РЭЖЫМ»

Якія змены ў працэдуры атрымання грамадзянам Беларусі віз Літвы адбудуцца пасля далучэння гэтай краіны да Шэнгенскай прасторы? Колькі будуць каштаваць візы? Ці чакаюць у Літве змянення колькасці беларускіх турыстаў, якія будуць наведваць краіну пасля яе далучэння да Шэнгенскага пагаднення?

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказавае дырэктар Консульскага дэпартаментана Міністэрства замежных спраў Літвы Вайдотас ВЯРБА.

— Якім будзе памер консульскіх збораў для грамадзян Беларусі перад далучэннем Літвы да Шэнгена і якой можа стаць пасля далучэння?

— Перад далучэннем да Шэнгенскай зоны цэны застаюцца ранейшымі — 5 еўра за аднаразовыя і двухразовыя транзітныя візы Літвы ўсёх тыпаў і 25 еўра за шматразовыя візы. Пасля далучэння цана кароткатэрміновых віз узрасце да 60 еўра.

Літва будзе імкнуцца прымяняць у адносінах да грамадзян Беларусі найбольш спрыяльныя візавы рэжым, наколькі гэта будзе магчыма ў рамках прававой базы Шэнгена. Ідзе падрыхтоўка да ажыццўлення схемы мясцовага руху паміж мяжу і іншых варыянтаў спрашчэння візавага рэжыму.

— Якія змены ў працэдуры атрымання літоўскіх віз чакаюць грамадзян Беларусі пасля далучэння Літвы да Шэнгенскай прасторы?

— Выдача віз Літвы будзе цалкам адпавядаць прававой базе Шэнгена. Працэдурна выдчы віз для грамадзян Беларусі практычна не змяніцца, за адзіным выключэннем: з пачаткам дзеяння Візавай інфармацыйнай сістэмы будзе выкарыстоўвацца біяметрычны асабістыя даныя (адбіткі 10 пальцаў).

— Якія змяніцца парадак выдчы віз жыхарам памежных раёнаў Беларусі пасля далучэння Літвы да Шэнгена?

— Пасля далучэння да Шэнгенскага пагадненняў плануецца ажыццяўляць схемы мсцовага руху праз мяжу, што аблегчыць зносіны добрасумленных жыхароў прыгранічных раёнаў. Згодна з Рэгламентам Савета ЕС аб мясцовым руху праз мяжу, жыхарам памежных раёнаў будзе дазволена прыбыць на тэрыторыю Літвы без візы праз спецыяльныя пункты мсцовага перасячэння мяжы па бясплатна выдзасных пропусках. На гэтых пропусках не будуць ставіцца штампамі, перасячэнне будзе адзначана толькі ў электроннай сістэме. Такім чынам будзе вырашацца праблема часткай змены дарожных дакументаў (пашпарту), з якой зараз сутыкаюцца жыхары памежных раёнаў.

— Якімі будуць правілы праезду грамадзян Беларусі ў Калінінградскую вобласць транзітам праз Літву пасля яе далучэння да Шэнгенскай прасторы?

пасля Сваарга стаў богам усіх багоў. Наймоцны з мацнейшых. Ваюнічы і грозны. Той, хто карае і хто мілуе. Сваімі вогненнымі стрэламі забівае дэманў і цудзішчаў, знішчае сваёго галоўнага ворага — Змея, які крадзе ў людзей жывёў-змяі. Пасля дажджу, робіць іншую шкodu.

Перуна лічылі апекуном воўў і княскій дружны, ён меў няэямны дух сапраўднага абаронцы свае зямлі. Таму і воблік у яго адпаведны. Высокі, паважны, велічны, дужае цела, кудлатая чорнавалосая галава, велізарная залатая барада, якая ганяе вецер па ўсім свеце. Па небае ездзіць на вогненнай залатой калёсніцы, запражанай няведмаю калой колькасцю крылатых коней. Пільна сочыць за парадкам у паднябоссі і на зямлі. У правай руцэ трымае велізарны лук, які нагадвае вясёлку. З аднаго боку вісіць капшук з вогненнымі стрэламі-маланкамі, якія выкаваў для яго сам бог агню і кавальскай справы Жыжаль.

З другога — скурная торба з каменнымі сякерамі. Сімвалам Перуна лічыўся конь, выяву якога ў спалучэнні з сімвалам агню выразалі на налічніках — як абярэў.

Характ у Перуна грачыч, запальчыць, любіць ён пазаб’яўляцца, падхмяліць сябе. Калі засярдэе барадаты велікан, пачынае штурпаць на зямлю свае страшныя сякеры. З гулам і траскам лячыць яны праз усё шчасц’ небесаў, выкароцаць маланкі дзі снапы іскраў. Воблакі і хмары праляюцца тады дажджом. Калі ён вораг ні трапіць, нікто жывым не застаецца. Сякера ж глыбока ў поле ўрэжачца, ажно зямля здрыганецца, а выбух аглушальным рэхам коціцца па палях дзі каляч. Калі ж пашанце некаму знайсці тую Перунову сякеру, то на усё жыццё шчаслівым стане. Воць дагэтуль і шукаюць іх ахвотнікі мець шчасце.

Яго бралі ў сведкі, калі казалі: «Клянучы Перуном» — наваб «Хай мяне Пярун заб’е!». Алеват пераакрышчана кіеўскія князі ў станаўчае з Візантыяй, адкуль прыйшло да нас хрысціянства, падмацоўвалі клятвы і абяцанні імем Перуна дзі бога багасця і жывёл Явялеса.

У яго гонар называлі розныя мяс-

тамабіляў МАЗ, спецыяльна вырабленых для работы ў сельскай гаспадарцы. Усяго атрымана 7456 адзінак тэхнікі.

Такім чынам, машына-трактарны парк абноўлены на 4 — 5 працэнтаў. Лепш за ўсё, на думку спецыяліста, перааснашчаецца камбайнавы парк — у 2006 годзе ўдзельная вага новай тэхнікі скла-ла 10 працэнтаў. Найбольш марудна ідзе абнаўленне трактарнага парку — новая машыны складаюць толькі 60-ую частку.

Таму ў 2007 годзе Мінсельгасхарч мяняе падыходы да абнаўлення тэхнікі. Стаўка будзе зроблена на высокатэхналагічны поўнакам-плектныя машыны і абсталяванне, адпаведныя ўсім сусветным патра-баванням. Беларускім машынабу-днікам рокамэндавана выпус-каць тэхніку ў комплексе — трак-

ціны. Дагэтуль захаваўся на нашай зямлі Перунова гара, Перунова поле, Перуноў дуб, Пярун-камень. Нават адзін з роду Радзівілаў меў мянушку Пярун.

Некаторыя глумачылі: гром з маланкай з таго атрымліваюцца, што Пярун круціць велізарныя каменныя жорны, якія трымае ў сваіх дужых руках. Але людзі не падзялялі асобна гром, маланкі і Перуна, лічылі, што гэта сварыцца сам Пярун, таму і хаваліся ў хатах, каб не заб’ў.

Нябесны валадар бываў злым-ным і сярэдзітым, але справядлі-вым. Калі чалавек дапамагаў знішчаць Чарнабогавых служак, Пярун шчодра аддзячаў яму. Землярыбы з нецярпеннем чакалі першага вясенняга грому, якім Пярун адмыкаў зямлю, пасля чаго можа-на было пачынаць працу ў полі. І нававала павер’е, што падчас перша-га грому трэба пакачацца спіна-на па зямлі, тады не прыстануць ніякія хваробы. Людзі баліся ва-юнічнасці Перуна, але і шанавалі яго. Найперш за тое, што абаран-яўлі дабро і караў зло. А яшчэ — што падараваў ім агонь. Мо таму на старажытных капішчах — так на-зывалі даўней язьчыніцкія свічэль-ныкі — перад выявай Перуна днём і ноччу гараў святы неагласны агонь Зніч. Часам і адмога Перуна называлі агнём. Ці не саможлі па-ходзіць праклён: «Каб цябе Пярун спаліў!»

Перуна стараліся задобрчыць, прыносілі ахвары, прасілі дараван-ня і спрыяння, шанавалі ягонае свяшчэннае дрэва — дуб, ягоную птушку — арла. З пашанай звыр-таліся да ягонай жонкі Грамауні-цы, якая лічылася багінёй тады. Бы-ла прыгожай п’янацэпалай жанчы-най. Валасы ўбірала спелымі ка-ласамі, у руках трымала плады.

Візантыіскі гісторык Пракопій Кесарыйскі ячэў ў V стагоддзі пі-саць пра вярванні славян: «Яны лі-чаць, што толькі адзін бог, ствараль-нік маланак, з’яўляецца ўладаром над усімі, і яму прыносяць у ахвару жывёл і здзяйснююць іныя свячэн-ныя абрады». У 979 годзе кіеўскі князь Уладзімір Святаслававіч за-дзі непадальк ад свайго палаца в-ляікае капішка. Яго назвалі Пантэо-

тары з плугамі і севалкамі, глеба-апрацоўчыя аграграты з культыва-тарамі. Асабліваю ўвагу трэба ўдзяліць якасці і надзейнасці ме-талу, рабочых вузлоў і элементаў.

Пакуль жа айначэнае абсталяван-не для малочатварных фермаў па шэрагу пазіцыў уступае замежным аналагам. Спецыялісты сцвярджа-юць, што на фермах, дзе прадук-цыённасць дойнага статка перавы-шае 6 — 7 тыс.кг ад каровы, больш мэтазгодна выкарыстоўваць ім-партнае абсталяванне з камп’ютар-ным кіраваннем, якое кантралюе якасці і збалансаванасць кармаў.

Абсталяванне для аснашчэння птушкафабрык і перапрацоўчых прадпрыемстваў даводзіцца закуп-ляць толькі за межамі Беларусі. У рэспубліцы яно не вырабляецца.

Тачанна ЛОБАС, БЕЛТА.

Перуновы паплечнікі

Як? Чаму? Навошта? Гэтыя пытанні ты, дарагі чытач, калісьці не раз задаваў не толькі бацькам, настаўнікам, а і самому сабе. Бо жоны, хто прыйшоў на гэтую зямлю, хоча ведаць — дзеля чаго? Намагаецца зразумець сэнс жыцця і сэнс быцця.

Нават на пачатку XXI стагоддзя людзі вяртаюцца да свайго даўняга, спрадвечнага, з чым жылі іныя продкі. У гэтым пошуку сябе і сваіх каранёў важнае значэнне мае вяртанне да духоўнасці, да веры, да нашай хрысціянскай веры, якую шанавалі і абаранялі цягам больш за тысячагоддзе насельнікі зямлі беларускай. З гэтай верай ствараюць свой заўтрашні дзень і сённяшняга беларусы.

Але ж наш гістарычны шлях увабраў і тое, што было даўней — яшчэ да хрысціянства. Мы, які і кожны народ, які з’явіўся на Зямлі, не хочам страціць са свайёй гісторыі ваднай старонкі, не хочам, каб у генетычнай памяці былі прагалы. Многае з нашага мінулага цесна знітавана са славянскімі народамі. Шмат стагоддзяў існавала язьчынітва, людзі шукалі магчымасць гарманічна жыць з прыродай і ў самай прыродзе. Пакланяліся сонцу, вадзе, зямлі, лесу, небу — усюму таму, ад чаго залежала іныя жыццё, праца земляроба, што магло зрабіць чалавека багатым і шчаслівым. Сёння шмат з таго даўняга стала міфамі, легендамі, захоўваюцца ў якасці народных звычай і свят.

Пярун. Ляля. Лада. Род. Купалец. Зюзя. Жыжка. Сварог. Жыццёнь… Вялікая гісторыя звязана з гэтымі славянскімі багамі і міфчнымі асобамі. Не адно стагоддзе з імі жылі нашы продкі, іх шанавалі, на іхнім прыкладзе вучыліся быць добрымі, паважачь бацькоў і старэйшых людзей. Дахрысціянская вера беларусаў была прасякнута культам дабра і культам прадаўж. Гэтыя ж рысы захаваўлі і пасля прыняцця хрысці-янства.

Даўнія міфчыны героі славян, у тым ліку і беларусаў, нібыта клічуць заіраўчу за намітку гісторыі, за яе небажары, каб даведзца: а што ж было там і тады, дзе і калі не было нас, сённяшніх, які і дзеля чаго жылі нашы далёкія продкі? Бо веданне свайёй гісторыі — гэта добры шанец не знікнуць у няведомасці, не растравіцца ў часам багачейшай і больш даследаванай гісторыі іншых народаў. Гэта выдатная магчымасць ад-чыць павязь часу, аднацца лёсу, адкагнацца за тое, што было да нас, і за тое, што застаецца пасля нас.

А гэта дае выдатную магчымасць разам з іншымі будаваць агульна-чалавечы дом, у якім годна і ўтульна пачуваюцца ўсе народы і плям’ены. Дзе разам з будучымі, пакуль што неведомымі героямі, будуць жыць і Пярун, і Зюзя, і Ляля, і Цейца… Тыя, хто быў да нас, хто спрыяў станаўленню беларускага народа, які з моцнай верай у свае сілы і сілу сіброўства, пад дабрадзейным покрывам хрысціянскай веры шукае і торчыць сваю дарогу ў сусвецце.

Нам Уладзіміра, у які сабралі ўсіх ба-гоў, што знаходзіліся ў святых дуб-говах. У самым центры побач са свячэнным дубам паставілі драў-ляную выяву герамавержца Перуна, якога князь абмясціў галоўным ся-род багоў. Тулава Перуна было вы-сечана з дуба, галава адліта з се-рабра, а вусы — з золата.

Панаваў Пярун найбольш лет-там, таму ягоны дзень святкавалі 20 ліпеня. А калі на зямлю прыхо-дзіў бог холаду Зюзя, Пярун з’яз-джаў туды, дзе цяплым дзі гара-чыны. Але, здаралася, вяртаўся ў ранейшыя ўладанні, праведваў свае хорамы і зімой. Страшнымі былі тады ягоныя вогненныя стрэ-лы, шмат бяды прыносілі.

Людзі лічаць Перуна апекуном

бусла. Верылі, што там, дзе ён па-селіцца, запануе згода і шчасце. А ў той дом, ля якога буслінае гняз-до, не б’е Пярун з маланкай. Калі ж, крый Божа, буслы не вярталіся з выраю, трэба было чакаць влі-качкі бяды. Буслы заўбэдзі жылі па-раней. Калі, здаралася, паміраў адзін з іх, не жыў і другі. Прадказваў бу-слі і ўраджаі: калі ён выкадаў з гнязда яйка, значыць, год чакаўся

Анатоль БУТЭВІЧ, (Працяг будзе).

Спорт-тайм

Максімум — «бронза»

У рамках збору ў Турцыі футбалісты мінскага «Дынама» ўдзельнічаюць у турніры «Antalya Cup». Максімальнае месца, якое мо-гучы заняць сбрабравыя прызёры чэмпіянату Беларусі, трэцяе, каб каманда Пятра Качуры ўступіла ў матч супраць клуба нямецкай Бундэслігі «Энергі» — 1:3. Адзіны яны у складзе дынамаўцаў забіў Леанід Ковель.

Доўгі этап — у мінулым

Беларускі экіпаж пераадолеў самы доўгі этап аўтамабільнага марафона «Лісабон — Дакар» — 817 кіламетраў паміж гор Тан-тан і Зуаратам. Сяргей Шкель і Аляксандр Інус фінішавалі з 81-м вынікам. Для дэбютантаў беларусы пакуль рухаюцца па трасе і ў рэйтынгу ядрэнна.

Прарубіў акно ў Еўропе і — адкрыў Амерыку!

Футбаліст Дэвід Бекхэм плануе падпісаць п’яцігадоваы кантракт з амерыканскім клубам «Лос-Анджэлес Галаксі». Зарабак англі-чаніна за гэты час складзе больш як 200 мільёнаў долараў. У Амерыцы ігрок «Рэала» збіраецца выступаць са жніўня.

Закон Рэспублікі Беларусь

АБ УНЯСЕННІ ЗМЯНЕННЯЎ І ДАПАЎНЕННЯЎ У ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ «АБ ЗБРОІ»

Прывятыты Палатаў прадстаў-нікоў 11 снежня 2006 года

Адобраны Саветам Рэспублі-кі 20 снежня 2006 года

Артыкул 1. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 13 ліста-пада 2001 года «Аб зброі» (На-іцянальны рээстр прававых ак-таў Рэспублікі Беларусь, 2001 г., №109, 2/810) наступныя змянен-ні і дапаўненне:

1. У частцы першай артыкула 10 словы «Камітэтам па стан-дартызацыі, метралогіі і серты-фікацыі пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь» змяніць словамі «Дзяржаўным камітэтам па стандартызацыі Рэспублікі Беларусь».

2. У артыкуле 14:

частку адзінаццатую выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Для атрымання дазволу на на-быццё зброі грамадзян Рэспублі-кі Беларусі абавязаны прадставіць у орган унутраных спраў па месцы жыхарства заяву; медыцынскае за-ключэнне аб адсутнасці проціпака-заняў да валодання зброй, звяз-заных з парушэннем зрок, псіхіч-ным захворваннем, алкагалізмам, наркяманіяй або таксікаманіяй; да-кумент, які пацвярджае грамадзян-ства Рэспублікі Беларусі; два фот-аграфічныя; іншыя дакументы ў ад-паведнасці з патрабаваннямі гэтага Закона і іншых заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусі. Парадак вы-дачы грамадзянам Рэспублікі Бе-ларусі называнага медыцынскага за-ключэння вызначаецца Прэзідэн-там Рэспублікі Беларусь»;

абзац трэці часткі трынаццатай дапоўніць словамі «, звязаных з парушэннем зрок, псіхічным захворваннем, алкагалізмам, наркя-маніяй або таксікаманіяй».

Артыкул 2. Гэты Закон усту-пае ў сілу праз дзесяць дзён пас-ля яго афіцыйнага апублікавання.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА

4 студзеня 2007 года, г. Мінск.

№ 202—3

Па-за гульнёй

НАСТАНЕ І ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАГА ФУТБОЛА

Сёння вядомы беларускі футбольны спецыяліст Леанід Паўлавіч Гарай адзначае свой 70-гадовы юбілей. Мы віншруем заслужанага трэнера краіны са святам, зычым здароўя, а чытач-ам «Звязды» прапануем невялікую анкету, на пытанні якой ад-казаў юбіляр.

Рэцэпт святкавання юбі-лею: У сям’і. У мяне тры сыны і дачка, а ў маіх дзядзю — свае дзедзі. Атрымліваецца, што за сталом збярэцца 11 родных, як-раз футбольная каманда.

Памятны падарунак: У мяне іх столькі (задумваецца). Увесь сервант устаўлены вазамі, чаша-мі, фігуркамі футбалістаў. Ёсць мячы з аўтографамі.

Лешы футболіст: Па выні-ках чэмпіянатаў свету ў Германіі, канешна ж, італьянец Фаба Кра-навера. Мне вельмі імпануе бра-зілец Раналдзінію з «Барселона-й». Сярод маладых, якія вель-мі прагрэсіруюць, назаву нашага Аляксандра Глеба. Нахай яго абудыць траўмы, тады Саша да-сягне футбольных вышэйшых.

Лешы трэнер: Выдзеліў бы Жазэ Маурынью з лонданскага «Чэлсі» і Гуса Хідзінка, які ўначале-ва нацыянальную зборную Расіі. Што ж датычыцца беларускага футбола, то, калі ўгадваць мінулы сезон, гэта — Ігар Крушынча, бо яго каманда выйграла і перае і чэмпі-янат. А наогул на кэрвае месца я б паставіў Эдуарда Малафеева: гэта фанатычна адданы футболу чалавек, які валодае тэарэтычны-

Майстар-клас

«Зоркі» савецкага хакею — у Магілёве

Баявой нічэйш з лікам 5:5 за-варшыўся матч вэтэраны бел-ларускага хакея і клуба «Леген-ды хакея СССР», які адбыўся 11 студзеня ў Магілёўскім Лядо-вым палацы спорту.

Шматлікімі бальшчыкамі на свае вочы ўбачылі тых, хто выдатнай гульнёй ствараў гісторыю не толькі савецкага, але і сусветнага хакея. Капітан «Легендаў» 3-разовы алім-піійскі чэмпіён, 8-разовы чэмпіён свету, 12-разовы чэмпіён СССР Віктар Кузьнін вывеў на лёд сваю дружыну, у складзе якой такія зна-камітыя чэмпіёны, як Уладзімір Лутчанка, Аляксандр і Уладзімір Голікавы, Юрый Ляпкін, Ілья Бякін, Віктар Шалімаў, Сяргей Шпеллеў, Юрый Біліноў, Сяргей Мыльнікаў.

За беларускую каманду гуля-лі Аляксандр Андрэеўці, Васіль Панкоў, Андрэй Расолька, а так-сама старшыня Федэрацыі хакея Беларусі, міністр унутраных спраў Уладзімір Навумаў дзі іншыя.

Аднак адной з самых галоўных дзёных асаб сусотрэння стаў 55-га-вы імянінчык — галоўны трэнер каманды «Хімваліко-Магілёў» Аляксандр Валчоў. У свой час за-ваваў званы чэмпіёна свету і Еўро-пы, а ў складзе маскоўскага ЦСКА ён 7 разоў выйграваў чэмпі-янат СССР. Старшыня Магілёўска-га аблвыканкома Барыс Батура ўручыў Аляксандру Валчоўу Гана-ровую плямату аблвыканкома, а кі-раўнік МУС Уладзімір Навумаў па-дзякаваў майстру за дапамогу ў развіцці беларускага хакея.

Алена КАЗІОВА.

ЖЫЦЦЯПІС 3

13 студзеня 2007 г. **ЗВЯЗДА**

Леанід ГАРАЙ (злева) з Эдуардам МАЛАФЕЕВЫМ.
Леанід Гарай адзначае свой 70-гадовы юбілей. Мы віншваем заслужанага трэнера краіны са святам, зычым здароўя, а чытач-ам «Звязды» прапануем невялікую анкету, на пытанні якой ад-казаў юбіляр.

Рэцэпт святкавання юбі-лею: У сям’і. У мяне тры сыны і дачка, а ў маіх дзядзю — свае дзедзі. Атрымліваецца, што за сталом збярэцца 11 родных, як-раз футбольная каманда.

Памятны падарунак: У мяне іх столькі (задумваецца). Увесь сервант устаўлены вазамі, чаша-мі, фігуркамі футбалістаў. Ёсць мячы з аўтографамі.

Лешы футболіст: Па выні-ках чэмпіяната

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Каліграфічны менавітар

Нібыт ваколіца

Вобласць навукі

Сірычаная у трыбу папера

Горад на Віцебшчыне

Сухі вецер Афрыкі

Эфірыяна-расліна глыбока

Мера вагі золата

Пасля працы

Фота 5

Цыганскі лагер

Жывёла, фота 4

Бог ваіны

Малая планета

Штурм

Антрыса фота 3

Нотны знак

Упрыгажэнне на шыю

Электронная пляма

Зорна беларуская спорту

4047 кв. м

Сталь для кіліноў

Духмяная трава

Японскі шашы

Мезазойская

Пачатак святання

Гурт, чарада

Намыласць цера

Чарнаморскі курорт

Архітэктурнае практыкаванне

Частка твару

Стрыжань для запарвання дзверэй

Стагоддзе

Беларускі менавітар

Буяны транс-порт

Прыгарад, харвацтва

Перадача мяча

Рыцэр не заробіць на паліцы

... у мяжу не сарваеш

Клопат, турбота

Старая тканіна

Стародаўняя Бірма

Троцкі-гэкавае страус

Бамбукавы мідз-верць

Вершыня частка дома

Шайка

Акшёр, фота 2

Пяць спектакляў

Гэта ўжо рэпертуар. Шкада, што часовы — тэатр-студыя імя Еўсцігнея Міровіча Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага мастацтва мае вельмі асаблівы ўмовы існавання. Тут усё залежыць ад выхаваўчага працэсу будучых актэраў. Але менавіта дзякуючы гэтай тэатру можна даведацца, якія моладзь прыязьдзе ў беларускія тэатры, якія зоркі зазіяюць на іх сценах. Таму дыпломныя і курсавыя спектаклі цікавяць тэатральную публіку. Трэба толькі схітрыцца і не прапусціць іх — спектаклі ідуць усюго па некалькі разоў, таму ўнікальныя.

Напрыклад, пра пастаноўку паводле рамана Алаізы Ажэшкі «Хам» я ўжо начулася. Гэты дыпломны спектакль 4-га курса паставіў рэжысёр Купалаўскага тэатра Аляксандр Гардзюў. Яго можна паглядзець яшчэ 15 і 26 студзеня. 25 студзеня не менш цікавае магчыма паглядзець пастаноўку Святланы Агародніцавай «Пінская шляхта» паводле Дуліна-Марцінкевіча. 23 студзеня — «Сцёпка» паводле некалькіх расказаў Шукшына, якія рэжысёр Андрэй Саўчанка спалучыў у адну гісторыю чалавечага жыцця. Ёсць і нешта для больш лёгкага прагляду: 16 і 19 студзеня будзе мюзікл «Хуліган», ці Канікулы Пятрова і Васечкіна — звычайныя і неверагодныя». Студэнты, нават калі яны ўжо амаль выпускнікі, як тыя дзеці, пра бесклапотнае жыццё марыць. Нахай яшчэ памарыць... да лета. А потым пакажуць свае выпускныя спектаклі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Дзеля памяці...

Як бы ён адзначыў свае 70? Як жамадуць бы адзначыць сам, калі б быў жывы? Як тэатральны драматург, паэт і рэжысёр, верагодна за ўсё хацеў бы, каб яго творы гучалі са сценаў. Так і будзе падчас вечарыны памяці Яўгена Шабана, якая адбудзецца 15 студзеня ў Нацыянальнай акадэмічнай драматычнай тэатры імя Янкі Купалы, дзе Яўген Патровіч працаваў.

З успамінамі пра Яўгена Шабана выступаць вядомыя тэатральныя асобы Беларусі, будуць паказаныя сцэны са спектакляў — драматург быў прадвеснікам «новай хвалі» ў беларускім тэатры, першы ў нашай краіне пачаў пісаць п'есы для монеспектакляў. Але шмат няспраўджаных задум засталася ў тым кароткім жыцці, якое абарвалася нечаканна. Пра гэта ведаюць людзі, якія былі побач, — жонка Таццяна Арлова, вядомы тэатразнаўца, якая прычынілася да арганізацыі вечарыны разам з рэжысёрам Віталем Баркоўскім, кіраўніком віцебскага тэатра імя Якуба Коласа.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Шчыра віншую з залатым вяшлеллем любіх і дарагіх **Надзею Маркаўну і Міхаіла Рыгоравіча ЯРМОЛІЧАЎ**, якія жывуць у в. Алышны Столінскага раёна.

Вясёлы праляцела хай нямала,
Скоруі павялілі і маршчыні прылялі.
З юбілеем светлым, дарагі,
Найрадавейшым на ўсёй зямлі!

50

Дзеці, унукі.

ОРГАНИЗАЦИЯ

приглашает ПОДРЯДЧИКОВ на выполнение работ по теплу, воде, канализации, проектным работам и комплектации материалами.

ТЕЛ. В Г. МИНСКЕ 216-90-10.

Дзе той дождж,
што лашчэў лісце,
Дзе той цёплы ветрык з поля —
Там буслы кружлялі ў высі,
Вабіў цень сівой таполі...
Сёння зноў і дождж, і вецер,
І абрысы той таполі
Узброены на дасвецці —
Але ж гэтак — не тое,
Бо прывід зімы няўдалай,
Хай сабе умела хлусіць,
Аніколі летняй явы
Адрачыся не прымусяць...
... гэтаксама ты, мой дружа,
Думаў у студзеньскую прыцем,
Ў час, калі вятрыска кружыць
Зімні вальс з асеннім лісцем.

Яўгена ПРАСЕЦІНА

Фота слова

Кінаказка ў якасці святочнага падарунка

Цяпер не толькі нашы дарослыя, але і беларускія дзеці змогуць пазнаёміцца са шведскім кіно, і адбудзецца гэта ў дні свята старога Новага года. Праўда, перш чым фільм «Маленькая калядная казка» будзе паказаны ў сталіцы Беларусі, яго паспелі паглядзець на Калядным кінафестывалі ў Гомелі. Менавіта дзеля ўдзелу ў ім фільм дублявалі на беларускую мову за неверагодна кароткі тэрмін — на усё пайшоў тры тыдні. Ініцыятарам паказу гэтага фільма ў Беларусі, як і натхнільнікам дубляжу, быў Стэфан Эрыксан, кіраўнік аддзялення Пасольства Швецыі ў Мінску. Дарчы, яго голасам загаварыў па-беларуску адзін з персанажаў фільма. Ролі галоўных герояў агучвалі прафесійныя беларускія артысты, сярод якіх Яўгенія Жуковіч і Юры Барануў.

У Гомелі «Маленькая калядная казка» прайшла з поспехам. Гэта цёплая гісторыя дзяцінкі, якая згубіла сваю любімую цацку — мядзведзя, якое пачынае вандраваць па краіне. За дзяцінку Іну перажываюць і дзеткі, і іх бацькі. Але калядны цуд прыходзіць у простую шведскую сям'ю — гэтага ж самага мядзведзя дорчы на свята дзяцінцы яе зводны брат.

13 і 14 студзеня фільм, які быў дубляваны пры дапамозе «Белвідэацэнтра», будзе паказаны ў сталічным кінацэнтры «Перамога». Інфармацыя аб паказе будзе распаўсюджана па беларускіх камунальных гімназіях і школах. Шведская «Маленькая калядная казка» атрымалася з беларускім каларытам, таму ў ініцыятараў яе паказу ёсць надзея вывесці яе на шырокі экран, напрыклад, дамовіцца аб паказе з тэлеканалам «Лад». Таму што гэта стужка ў канчатковым варыянце — прадукт выхаваўчы, які выдатна падыходзіць для сапраўднага сямейнага прагляду.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Выстава

РУКАТВОРНЫЯ ЦУДЫ З БОСКІМІ ІСКРЫНКАМІ

Ёсць унікальныя творы. Ёсць унікальныя майстры. Кожная сустрэча з імі — магчымаць здзіўляюцца сапраўднаму боскаму таленту. Ён даданы мастацтва Тамары Багданавы, якая працуе ў радкім жанры аб'ёмнай мастацкай вышыўкі. У Беларусі ім больш ніхто не валодае.

Цалкам зразумела, што сваю выставу Тамара Багданова прысвяціла свята Нараджэння Хрыстова — менавіта іскрынка боскай любові надзяляюць чалавека магчымасцю ствараць цуды. Цуды сваёй творчасці мастачка падзяляе з глядачом. На выставе прадстаўлены яе працы, якія былі створаны раней, і зусім новыя, зробленыя за апошні год. Магчымаць здзіўляцца ёсць у кожнага, хто наведае вернісаж у Палацы мастацтва да 28 студзеня.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗІ

Сканворд (9 студзеня). Па гарызанталі: Ратуша. Пастух. Гого. Аўра. Куш. Дзіл. Этна. Селун. Кампрама. Аса. Андрэ. Міністр. Паб. Іран. Ввад. Акно. Ара. Аер. Тора. Сава. Аэот. Драга. Нар. Афша. Лотас. Гелкон. Па вертыкалі: Кума. «Аманал». Асюра. Лемантар. Урокі. Расін. Сінус. Аташ. Аст-рога. Тамара. «Вараг». Перон. Нуга. Астап. Доал. Наватар. Фі. Падбарозавік. Харог. Шо. Хрызантэма. Атаман.

Анталогія Беларускай песні

ХЛЕБ ДЫ СОЛЬ

Шчырасць, душэўная цэльнасць у характары беларусаў. З радасцю вітаем мы сяброў, суседзяў, ветліва сустракаем гасцей з розных краёў. І заўсёды імкнемся ўсё рабіць у суладдзі з навакольнай прасторай.

Гэтыя яскравыя адметнасці нашых паводзінаў па-мастачку выразна пададзены ў песні «Хлеб ды соль» Леаніда Захлэўнага і Леаніда Пранчак. Вобразнымі сродкамі яна блізка народнаму мелоду, а жыццёвыя рэальнасці гучаннем, мелодычнымі матывамі прадэдуе традыцы савецкай песеннай класікі. Папулярны ансамбль «Бяседа» з поспехам выконвае гэтую вітаную песню на канцэртах, ствараючы здаровае эмацыянальнае атмасферу.

Міхась ШАВЫРКІН.

Музыка Леаніда ЗАХЛЭЎНАГА Верш Леаніда ПРАНЧАКА

Сонца ўсходзіць — дорчы радасць дню,
Птушкам — голас, небу — цынію.
Зорны жыццё — шчодрое жыццё,
Ніва залатая — лета хараво.
Выйду ў поле, звоняць каласы —
Родных ніў жыццё галасы.
І пльыве высока дзіўнаю красой
Песні велічальна над маёй зямлёй!

Прыпеў:
Хлеб ды соль, хлеб ды соль, вышыты абрус.
Хлеб ды соль, хлеб ды соль, маці — Беларусь.
Хлеб ды соль, хлеб ды соль мы падносім вам.
Хлеб ды соль і наш паклон — дарогім гасцям!
Хлеб ды соль і наш паклон — дарогім гасцям!

Кружыцца жыцця вадаварот,
Дні бегуць — бясконы іх палёт.
А над поўнымі скошанымі палёў
Развітанымі клінам — вырай жураўлёў,
Бохан хлеба — сонца на руках,
шчасце ў сэрцы, радасць у вачах.
Спеўны зорны жыццё — шчодрое жыццё,
ніва залатая — лета хараво.

Весела, з настроём

Сонца ўсходзіць — дорчы радасць дню,
Птушкам — голас, небу — цынію.
Зорны жыццё — шчодрое жыццё,
Ніва залатая — лета хараво.
Выйду ў поле, звоняць каласы —
Родных ніў жыццё галасы.
І пльыве высока дзіўнаю красой
Песні велічальна над маёй зямлёй!

Прыпеў:
Хлеб ды соль, хлеб ды соль, маці — Беларусь.
Хлеб ды соль, хлеб ды соль мы падносім вам.
Хлеб ды соль і наш паклон — дарогім гасцям!
Хлеб ды соль і наш паклон — дарогім гасцям!

Сёння

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.22	16.14	7.52
Віцебск —	8.18	15.58	7.40
Магілёў —	8.12	16.04	7.52
Гомель —	8.01	16.09	8.08
Гродна —	8.36	16.31	7.55
Брэст —	8.29	16.39	8.10

Месяц
Апошняя квадра 11 студзеня.
Месяц у сузор'і Шалей.

Імяніны
Пр. Малані, Пятра.
К. Веранікі, Малані, Гляра,
Льва, Лявонцыя.

Надвор'е на заўтра

Абазначэнні
воблачка
пахмурна
невялікі дождж
t°C уначы
t°C удзень

Віцебск +1...+3
Гродна +3...+5
Мінск +2...+4
Магілёў +2...+4
Брэст +5...+7
Гомель +5...+7

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

...у суседзях

ВАРШАВА	+10 — +12 °C	МАСКВА	+2 — +4 °C
ВІЛЬНЮС	+6 — +8 °C	РЫГА	+4 — +6 °C
КІЕЎ	+9 — +11 °C	С-ПЕЦЬЯРБУРГ	-1 — +1 °C

13 студзеня

Дзве даты

1507 год — 500 гадоў таму заснавана Навагрудскае ваяводства.

1948 год — у Мінску службавіц дзяржбяспекі СССР былі інсцыдэравана аўтамабільная аварыя, у якой загінуў вядомы акцёр і рэжысёр Саламон Міхосл.

Цытата дня:

«Паводле майго меркавання, чалавек бывае моцным, калі становіцца вымушаны звыкнуцца з меркаваннем натоўпу. А найлепшыя думкі нараджаюцца ўсё ж у адзіноце».

Валэрыян Пікуль (1928—1999), рускі савецкі пісьменнік.

УСМІХНЁМСЯ!

- Вось вам таблеткі.
 - Я іх прымаць не буду!
 - Чаму?
 - У мяне ад ваших таблеток бюлетэнь хутка заканчваецца...
- Чаму мужчыны глядзяць футбол не дома па тэлевізары, а на стадыёнах ходзяць, мы ж у Мексіку не ездзім серыялы глядзець?
- У нас на заводзе ёсць прыкмета: калі галоўны інжынер крычыць, — значыць зноў сабралі не трактар.
 - А што сабралі?
 - А што крычыць, тое і сабралі.
- Пытанне для загадкаў сталовай № 27 ад знакамітага фокусніка Дэвіда Капел'фельда:
- Колькі разоў трэба было запаніраваць у паніраваных сукхарах шніцель, каб мяса з яго знікла зусім, а адпукная цана не апусцілася ніжэй 2400 рублёў?..
- Мужык прыходзіць дадому і бачыць...
- Ты хто?
 - Дзед Мароз.
 - А чаму паголены?
 - Гігіена.
 - А чаму голы?
 - Дык цёпла ж...
- Перагар — непрыемнае рэха прыёмных адчуванняў...

Радзінае

«Блаславіце, добрыя людзі, нявесту ў дарогу збіраць»

Да святочнай цырымоні пачатку вясельля рыхтаваліся не толькі ў хазе жаніх. Вялікая колькасць клопатаў хачала і прадстаўнікоў бліжэйшага асяроддзя нявесты. Прычым падрыхтоўка ў доме яе бацькоў ішла па двух кірунках. З аднаго боку, трэба было апрацуць нявесту ў нявыклад для яе адзенне, у якім кожная дэтал, кожны аксэсуар былі строга рэгламентаваны шматвяковымі традыцыямі, якія патрабавала адпавядаючым народным правілам этыкету паводзінаў. З другога боку, дружны нявесты рыхтаваліся да сустрэчы з дружнымі жаніхам, прыдумвалі шмат самых неверагодных заданняў-жартаў, каб не задарма адаць-прадаць «царскі тавар» — іх лепшую і найпрыгажэйшую сяброўку. У складзе гэтай часткі святочнай цырымоні былі тры ключавыя абрадава-эмацыянальныя цэнтры: апрапанне нявесты, саджанне яе «пасад» на дзяжку і бласлаўленне ў вясельную дарогу.

ВЫБАР ХАТЫ ДЛЯ ПЕРААПРАННАННЯ НЯВЕСТЫ

У культуры ўсходніх славян існавала традыцыя апрапанне нявесты ў вясельны строй не ў бацькоўскай хазе. Гэта забарона была звязана з разуменнем сімволікі самой хаты. Яна ўспрымалася як адухоўлена-ажыўлена прастора, у якой сям'я пачувала сабе абароненай ад уздзеянняў негатыўных сіл. Два асноўныя абрадавыя цэнтры жыцця — ачаг-печ і чырвоны кут — надавалі жыццю стабільнасць і размеранасць. Таму, калі чалавек аказваўся ў сітуацыі сімвалічнага пераходу ў новы статус, ён павінен быў на гэты перыяд пакінуць сваё жыллё. Напрыклад, жанчына знаходзілася ў хазе на працягу ўсяго перыяду жаніцтва, але калі надыходзіў час нараджэння, яна пакідала звыкласць ўтульнае жыллі і пераходзіла ў лазно.

Нешта падобнае адбывалася і з нявестай: на час свайго статусна-рытуальнага пераўвасаблення яна павіна была пайсці з хаты. Прычым таму была некалькі. Па-першае, уся прастора сялянскай традыцыйнай хаты была запоўнена самай блізкай раднёй, якая завыхалася вакол печы і святочнага стала. Таму тут проста не хапала месца для выканання яшчэ аднаго адказнага рытуалу. Па-другое (і гэта самае галоўнае), усе ключавыя рытуалы пераходнага тыпу распачыналіся пэўным дыстанцаваннем галоўнага персанажа, яго абавязковым вылучэннем з кола ўсёй радзіны і сімвалічным перанясеннем у прастору і іншасвету або выправаджаннем дамачадцаў з прасторы ўласнага жылля.

Да выбару хаты, у якой учарашняя сяброўка ператваралася ў цудоўную прыгажуню, прад'юльліся даволі строга патрабаванні. Перш за ўсё, нявесту нельга было пераводзіць цераз вуліцу, таму выбар прыпадаў на тую хату, якая знаходзілася на баку бацькоўскай. Па законах народнай культуры дружныя маладогі і потым сумесны вясельны картэж павінен былі праехаць паўз дом нявесты. Катэгарычна забаранялася апрапанне нявесты ў хазе ўдавы, разведзенай сямейнай пары, бяздзетных людзей, у доме, дзе на працягу апошняга года дзе хтосьці памёр ці ў той хазе, дзе паміралі дзеці або калісьці быў пахар. Лічылася, што гэты рытуал лепш

за ўсё праводзіць у той хазе, дзе жыла шчаслівая, дружная, багатая на дзеткі і замкавая сям'я.

У каторы ўжо раз хачелася б звярнуць увагу нашых сучаснікаў на прычыны фарміравання вясельнага абраду, на стварэнне той выключанай атмасферы, у якой павінен быў атрымаць пераінтэгуляцыю цуд нараджэння сямейнага саюза. Аўра шчырасці і бязмежнай дабрны лунала вакол гурту дзячак, якія кружылі побач з нявестай, ператваралі яе са звычайнай высковай дзяцінцы ў цудоўнага чараўніка.

У некаторых раёнах прытрымліваліся правіла апрапанне нявесты ў далёкім пакоі бацькоўскай хаты — «у каморы».

НЯВЕСТА АПРАННЕ ВЯСЬЛЕНАЙ СТРОЙ

Пакуль што ролі самой нявесты была пасіўная. Яна — ключавая фігура абраду, аднак разам з тым талі «статычны аб'ект», на які скіравана ўся ўвага прысутных. Экзаман на жыццёвую мудрасць паняццэння крыку пазней, тэды, калі ва ўсёй сваёй велічы нявеста паўстае перад бацькамі і ўсім прадстаўніцтвам двух родаў. Экзаман будзе прычынальным, патрабавальным, без ніякай сідкі на аўтарытэт бацькоў. А, магчыма, яшчэ і наадварот, — чым вышэй узровень пашаны бацькоў, тым больш патрабавальным будзе публічны іспыт. Падчас іспыту не дапамагае нічога падказка, толькі свой уласны вопыт, свае практычныя веды, свае жыццёвыя мудрасці.

Калі дзяўчына найпершае значанне мела ачужынае дзеянне гледзі ў казках: перамагчы Змея Гарыныча, даскочыць да акна ў цераме нявесты, публікаваць за ноч мотэцэраз раку, выкуліць сваю прыгажуню, то ў абавязак нявесты ўваходзілі пацешыцца дзіцяці, вытанчана сціллацца паводзінаў, але пры гэтым ад яе патрабавалася ні на крок не адступіць ад традыцый свайго продкаў. Яна была элітанам святончага прызначэння. Сяброўкі не супыналі завыхаліся вачам маладогі: плялі-пераліталі косякі, абавалі прыгожыя чаравікі, канчаткова ладзілі сукенку, перавязвалі саматканым чырвоным поясам, ладзілі вазікам або чапек. А якім мастацкім густам трэба было валодаць, каб прыгожа і дакладна павязваць трохметровае намітку. Абавязковым кампанентам абрадавага ўзбраення нявесты былі рэчы-абрагі: чырвоны нітка ці пояс, шпілька, чывары, гваявая соль, гронка рабаны, чырвоны бант на спіне, медны пятак і г. д., якія павіны былі засцерагаць нявесту на працягу вясельля.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК. (Працяг будзе.)

доўгую Жар-Птушку. Адкрыццё пачуццў, сардэчнае пранікнёнасць і станючыя эмоцыі зыходзілі ад удзелу ў гэтым — па той прастай прычыне, што кожны прысутны разумее прастае жыццёвае правіла высковай узаемаадносінна: за тваё дабро заўтра гэтым жа дабром адораш і цябе. РОД аберагаў чарговы парастак на сваёй велічнай кроне ад лобой магчымаасці негатыўнага ўздзеяння. Фактычна нявеста на перыяд вясельля надзялялася статусам чаравіцы або нават багіні, а гэта, у сваю чаргу, патрабавала ад усіх прысутных адпавядаючага стаўлення. У народзе лічылі, што ў кожнай сям'і існуе часная ўзаемазвязь паміж дзетароднай зямлісцю жонкі і урадлівасцю яямлі-кармішчэльні.

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЕГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, А. МЯСНІКО, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЎЛКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДЫРЦЬКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШКА, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287-19-19; аддзелаў: пісьмаў — 287-18-64; падпіскі і распаўсюджвання — 287-18-51, юрыдычнага — 287-19-68, сакратарыята — 292-05-82.

адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Місцовае самакіраванне» — 292-21-03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 74-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Магілёве: 32-74-31; бухгалтэры: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл.факс: 287-17-79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл.факс 292-04-52.

html: www.zvyazda.minsk.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і рэдакцыю фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакаідае за сабой права не ўступаць у перапіску з

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носзяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў у год.
Тыраж 37 095. Індэкс 63850. Зак. № 237. Нумар падпісаны ў 1930.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12